

СИМОН ПЕТЛЮРА – ВИДАТНА ОСОБИСТІТЬ ПЕРІОДУ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 1917-1921 РОКІВ

Автор: Браїлко Марина, 10 клас Миколаївська ЗОШ I-III ступенів, гурток «Літературне краєзнавство»

Керівник: Чуб Тамара Миколаївна, керівник гуртка «Літературне краєзнавство»

Днями мій дядько повернувся з Рівного, де гостював у свого друга. Сьогодні він показував нам фото, і ми захоплювалися чарівними зимовими пейзажами, історичними пам'ятками, сучасними будівлями, розглядали світлини Сергія з Романом та його родиною. І раптом дідусь, уважно придивившись до пам'ятника, біля якого стояли хлопці, вражено вигукнув: «Невже? Так це ж...» - «Так, це пам'ятник Симону Петлюрі, одному з найвидатніших державних діячів в українській історії ХХ століття.» - «Але ж саме його десятки років вважали зрадником, що вступив з Польщею у зговір, а слова «петлюрівщина», «петлюрівці» завжди були символами анти більшовизму, антисемітизму, антиукраїнізму». – «Тату, давно вже минули часи радянських штампів, і в Україні Петлюра – борець за незалежність України, який довів, що нас зламати неможливо».

Я прислухаюся до їхньої суперечки, думаю, що, дійсно, більш видатну, неординарну і трагічну постать в історії часів зародження нашої державності годі й шукати. Симон Петлюра... Газетяр і публіцист, вчитель і науковець, член Центральної Ради, очільник Директорії, талановитий воєначальник. Сенсом його життя було створення самостійної української держави. Захоплює і вражає послідовність, з якою в СРСР паплюжили і очорнювали його і звинувачували у зраді не лише більшовицької влади, а й українського народу. Тож не дивно, що такі часом полярні думки щодо Петлюри зустрічаються і нині, і не легко нам, сучасним учням, сформулювати своє ставлення до нього як до людини й політика.

Особисто мене захоплюють його надзвичайна освіченість, життєвий досвід, ерудованість (пригадаймо, що ще в 1902 р. був одним з організаторів виступу семінаристів, що вимагали ввести в програму українознавчі предмети; працював над «Нарисом історії західноєвропейської літератури», писав статті на теми української літератури, культури і культурного життя; організував упорядкування могили Т.Шевченка і Чернечої гори).

Переконана, ніхто не буде заперечувати великої заслуги С.В.Петлюри у створенні перших національних збройних сил України. Всю свою енергію, організаторські здібності спрямував на закладання основ української державності та її армії. Вражає той факт, що під час ув'язнення в 1918 р. за підозрою в участі в антидержавному перевороті, розуміючи значення армії для незалежності держави, редагував і писав передмову до праці «Оборона батьківщини і підготовка війни і народу до війни». Його високі політичні та військові посади були цілком закономірними, бо ім'я його було добре знане далеко за межами України, а серед сучасників зажив слави впливової, далекоглядної, мудрої, сміливої людини. Очоловані ним військові підрозділи – чи то Гайдамацький Кіш Слобідської України, чи Армія УНР – рішуче і мужньо боролися з більшовиками, денікінцями. Особливо мені подобається, що й у вирі революційних подій Петлюра дбав про дисципліну, моральні правила у війську, карав за погроми серед населення, які

чинили не лише анархістські чи грабіжницькі банди, недисципліновані частини Червоної Армії та війська Денікіна, але й окремі підрозділи УНР.

Петлюра належав до тих небагатьох політиків, які добре розуміли значення компромісу як у внутрішньому житті, так і в міжнародній політиці, в тому числі в територіальних справах. Саме це стало причиною укладення Варшавського договору, а згодом військової конвенції з Польщею, відповідно до яких довелося відмовитися від Східної Галичини та Західної Волині.

На мою думку, саме ця здатність до компромісів свідчила про його політичну зрілість. У листі до посла УНР в Швейцарії М.Василька він писав: «... Я знаю, що той шлях, на якому стою, скоріш до цілі приводить і тверді підвалини в будівлю держави підведе» (О.Лотоцький, Симон Петлюра, Варшава 1936, с.17). І хоч поступку розглядали іноді як зраду, слід розуміти, це – прагнення зробити Україну самостійною, а це – основна мета життя справжніх патріотів.

... Рідні й досі слухати розповідь Сергія про гостини у Романа, а я думала: - Як це боляче: любити рідну землю, віддати все життя своєму народу – і не мати змоги повернутися в Україну, переховуватися під чужим прізвиськом у Польщі, Австрії, Швейцарії, Франції, і безславно померти від кулі найманого вбивці, і бути похованим далеко від рідної Полтави... І мені захотілося перечитати слова С.Петлюри, надруковані в першому номері ініційованого ним еміграційного друкованого органу УНР – тижневика «Тризуб»: «В українську державність віримо, українську державність визнаємо, про її неминучість ми переконані». В цих словах він весь – справжній патріот, вірний син своєї неньки – України.

І нехай не дано йому було здійснити ідеї незалежності, безперечно одне: роль його в подіях Української революції 1917-1921 років – величезна. І, я певна, коли б не надмірна заполітизованість українських партійних діячів, коли б не їх особисті амбіції та нездатність до компромісів, Україна була б європейською державою, з якою рахуються на міжнародній арені і, напевно, вже давно була б членом Європейського Союзу.